

Verksamhetsplan 2017

Bildningsnämnden
2017

1 Inledning

Verksamhetsplanen beskriver den verksamhet nämnden ansvarar för. Syftet är att ge en samlad bild av verksamhetens innehåll samt att fungera som ett stöd för planering, styrning och ledning av verksamheten.

Efter denna inledning följer en *verksamhetsbeskrivning* som omfattar en övergripande beskrivning av verksamhetens olika delar samt verksamhetens huvuduppdrag.

Härefter presenteras nämndens *effektmål* för 2017. Dessa kopplas till kommunens strategiska inriktningsmål. För respektive effektmål anges även vilka indikatorer som används för att mäta målpåfyllelse, samt vilka aktiviteter som ska genomföras för att målen ska uppnås.

Sedan anges nämndens ramar för 2017 genom en redovisning av nämndens *ekonomi* och de investeringar som nämnden avser genomföra från och med 2017 till och med 2021. Här tydliggörs även prioriteringar för 2017.

Slutligen redovisas nämndens *personalresurser* och här görs även jämförelser med tidigare års budget och bokslut.

2 Verksamhet

I detta avsnitt beskrivs verksamhetens olika delar; de avdelningar och enheter som verksamheten är uppdelad i och dess respektive ansvarsområde.

2.1 Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnden ansvarar för och fullgör kommunens uppgifter vad avser förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Bildningsnämndens verksamheter omfattar **ca 9 000 barn, elever och studerande**.

För att åstadkomma hög och jämn kvalitet krävs skickliga, behöriga lärare. Med anledning av omfattande pensionsavgångar de kommande åren står kommunen inför stora utmaningar när det gäller **kompetensförsörjning**. Den nationella lärarbristen är stor och konkurrensen med närliggande kommuner om legitimerade lärare är påtaglig. För att kunna rekrytera och behålla skickliga medarbetare är det av största vikt att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Möjlighet till kompetensutveckling, möjlighet att påverka det egna arbetet, tillgång till stödfunktioner, god löneutveckling och arbetsmiljö är faktorer som förbättrar möjligheten att rekrytera och behålla skickliga lärare och ledare.

En långsiktigt fungerande **lokalförsörjning** är avgörande för en fortsatt positiv utveckling av barnens och elevernas resultat. Det handlar både om att lokalerna ska vara ändamålsenliga och skapa förutsättningar för en verksamhet med god och likvärdig kvalitet, och om att skolledare, lärare, tjänstemän m.fl. ska ha möjlighet att ägna sig åt rätt saker. I dagsläget går mycket tid, kraft och energi till att hantera frågor som handlar om platsbrist eller andra problem och brister i den fysiska miljön. En kapacitetsutredning som omfattar samtliga för- och grundskolelokaler, och som kompletterar den lokautredning som genomfördes av en extern konsult 2015 och uppdaterades under 2016, ska genomföras. Utredningen ska utmynna i en översiktlig kapacitetsanalys för varje enhet som redovisar vilka funktioner som ev. begränsar verksamhetens kapacitet. I utredningen, som också ska ge förslag till åtgärder, kommer bl.a. skolornas förutsättningar när det gäller lokaler för fritidshemmen att kartläggas. Skolinspektionen har förelagt kommunen att vidta åtgärder avseende elevgruppernas storlek på fritidshemmen då de är större än riksnittet. För att komma tillrätta med problemet måste lokaler tillföras. Under hösten 2016 påbörjades ett utvecklingsarbete kring grundskolornas utemiljöer som forstätter under 2017.

Forskning visar att **mindre barngrupper** för de yngre barnen i förskolan är en viktig kvalitetsfaktor. På uppdrag av regeringen har skolverket tagit fram riktmärken för barngruppers storlek i förskolan. För barn mellan ett och tre år är riktmärket 6 till 12 barn. För barn mellan

fyra och fem år är riktmärket 9 till 15 barn. Trelleborgs kommun har 13,3 barn/grupp bland de yngsta barnen och 16,5 barn/grupp bland de äldre barnen vilket är något lägre än genomsnittet för riket. För att uppnå skolverkets riktmärken krävs ytterligare lokaler. Detsamma gäller för möjligheter att gruppera elever flexibelt inom grundskolan. Förskoleverksamheten för de yngsta barnen är fortsatt ett fokusområde både vad gäller pedagogik, organisation och ekonomi.

Skolans utvecklingsarbete ska bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Grundskolan kommer att medverka i forskningsinstitutet IFOUS program Inkluderande lärmiljöer 2 med syfte att främja en **inkluderande skola** som möter behoven hos alla elever. Samarbetet med IFOUS löper över tre år med start 2017.

En av de största riskfaktorerna för att hamna i utanförskap, med stora svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden, är att inte klara grundskolan och behörighetskraven för vidare studier i gymnasieskolan. Skollagen anger tydligt kommunernas skyldighet att ge **särskilt stöd** i den omfattning och på det sätt som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. För barn i förskolan finns en liknande rätt till särskilt stöd enligt skollagen. Andelen barn och elever i behov av särskilt stöd ökar både i kommunens förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Arbetet med att **förhindra studieavbrott** och motivera elever i riskzonen till fortsatt skolgång fortsätter. Bildningsnämnden har gett förvaltningschefen i uppdrag att ta fram ett förslag till skolkoncept för målgruppen obehöriga elever som är baserat på identifierade framgångsfaktorer.

Satsningen på **personliga elevdatorer** från årskurs 4 medför fortsatt behov av riktade och kontinuerliga utbildningsinsatser då undervisning i tekniktäta klassrum ställer höga krav på lärarens digitala kompetens. En välutvecklad och fungerande infrastruktur är också en förutsättning för en lyckad IT-satsning. I Trelleborgs skolor behöver insatser göras för att säkra infrastrukturen.

Ökad målpuffyllelse i **matematik** är ett fortsatt utvecklingsområde. Den enskilt största anledningen till att elever inte blir behöriga till gymnasie- och högskolestudier är att de inte når kunskapskraven i matematik.

Ett väl fungerande **språk** är en förutsättning för att nå framgång såväl i förskolan och skolan som vidare i livet. Läsförståelsen och skrivförmågan är avgörande förutsättningar för elevernas lärande i alla ämnen. Detta ställer fortsatt höga krav på samtliga medarbetare att medvetet arbeta språkutvecklande inom alla områden och ämnen.

Arbetet med att utveckla samverkan mellan **skola och arbetsliv** fortsätter. Kommunen ska ge alla barn och elever i för- och grundskolan förutsättningar att göra väl underbyggda skol- och yrkesval. Samverkan med det lokala arbetslivet är också grundläggande för att göra fler elever anställningsbara efter gymnasieskolan. Den gymnasiereform som började gälla 2011 har inneburit att färre elever på yrkesprogrammen blir behöriga till högskolestudier och eleverna måste därför i större utsträckning förberedas på ett arbetsliv efter avslutade gymnasiestudier.

Ett arbete för att utveckla förutsättningarna för **högre utbildning** i kommunen har påbörjats. I bildningsnämnden finns en ambition att möjliggöra ett fjärde års studier på gymnasiet till gymnasieingenjör fr.o.m läsåret 17-18. Bildningsnämnden har vidare beslutat ansöka om nya yrkesutbildningar inför hösten 2017 och gett förvaltningschefen i uppdrag att undersöka möjligheterna att förlägga högskole-/universitetsutbildningar till Campus Trelleborg.

Den uppkomna flyktingsituationen i Sverige ställer nya krav på samhället. De **nyanlända** barnens/elevernas skolbakgrund är varierande och den första tiden är avgörande för den framtida skolgången. Nya elever och studerande ska mötas av höga förväntningar samt av en flexibel undervisning som är individuellt anpassad och utgår från elevens förutsättningar. För att möjliggöra detta behövs en tidig kartläggning av individens kunskaper.

3 Mål

I detta avsnitt redovisas de effektmål och aktiviteter som nämnden antagit för verksamheten.

3.1 Effektmål

Inledningsvis anges de effektmål som nämnden åtar sig att uppnå under 2017. För varje effektmål anges även vilka indikatorer som ska användas för att mäta måluppfyllelse, samt beslutade målvärden för 2017.

Inriktning	Inriktningsmål	Effektmål	Indikator	Målvärde
Livskvalitet (trygghet, hälsa, välfärd)	Kommuninvånarna ska vara trygga			
	Kommuninvånarna ska ha goda levnadsvanor			
	Kommuninvånarna ska i livets alla skeden kunna få ett likvärdigt stöd			
Arbete (företagsklimat, egenförsörjning)	Trelleborg ska vara en attraktiv kommun för nyetableringar			
	Det lokala näringslivet ska erbjudas en service av hög kvalitet			
	Fler kommuninvånare ska ha en egen försörjning	Matematikkunskaperna ska förbättras	Förskolorna ska ha ett snitt på 4,2 vid självskattning av förskolans kvalitetsindikator, "barns matematiska utveckling"	4,2
			Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	100
			Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	100
			Andel (%) elever med betyg A-E i matematikkurs 1 (Yrkesprogram)	minst 100 %
			Andel (%) elever med betyg A-E i matematikkurs1 (Högskoleförbredande program)	minst 100 %
			Fler elever från gymnasiets yrkesprogram ska vara anställningsbara direkt efter avslutade studier	Andel (%) elever på Yrkesprogram med minst betyget E på de kurser som respektive bransch angett som krav för att eleverna ska vara anställningsbara
	Läsförståelse och skrivförmåga ska förbättras		Förskolorna ska ha ett snitt på 4,5 vid självskattning av förskolans kvalitetsindikator, "Barns språkliga och kommunikativa utveckling"	4,5
			Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%)	100
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)			100	
Elever i åk 9 med lägst betyget E i svenska som			100	

Inriktning	Inriktningsmål	Effektmål	Indikator	Målvärde
			andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	
			Elever i åk 9 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%)	100
			Andel (%) elever med betyg A-E i Svenska 1 (Yrkesprogram)	100
			Andel (%) elever med betyg A-E i Svenska 1 (Högskoleförbredande program)	100
		Kuststad 2025; Utveckla förutsättningar till högre utbildning i Trelleborgs kommun	Ansöka om yrkeshögskola för två utbildningar	2
Hållbarhet (ekologisk, social, ekonomisk)	Bygandet ska stärka kommunens ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet			
	Kommunen ska ha hållbara transportlösningar			
Delaktighet (påverkan, förtroende)	Fler kommuninvånare ska känna att de påverkar de politiska besluten och verksamheten			
	Kommuninvånarnas förtroende för politiker och tjänstepersoner ska öka			

3.2 Aktiviteter

I nedanstående tabell redovisas de aktiviteter som nämnden beslutat att förvaltningen ska genomföra under 2017 för att respektive effektmål ska uppnås.

Inriktningsmål	Effektmål	Aktivitet
Kommuninvånarna ska vara trygga		
Kommuninvånarna ska ha goda levnadsvanor		
Kommuninvånarna ska i livets alla skeden kunna få ett likvärdigt stöd		
Trelleborg ska vara en attraktiv kommun för nyetableringar		
Det lokala näringslivet ska erbjudas en service av hög kvalitet		
Fler kommuninvånare ska ha en egen försörjning	Matematikkunskaperna ska förbättras	Screening genomförs med fokus på taluppfattning i samtliga årskurser inom grundskolan samt åk 1 på gymnasiet
		Analys av kvalitetskriterier, screening, NP och betygsresultat
		Nätverksträffar för matematiklärare med fokus på kollegialt lärande inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i matematik
	Fler elever från gymnasiet yrkesprogram ska vara anställningsbara direkt efter avslutade studier	Projekt Samverkan Skola Arbetsliv ESF-projektet "Raka vägen" (ur europeiska socialfonden)
Läsförståelse och skrivförmåga ska		Kompetensutveckling via läsluft för hela grundskolan, förskolan och delar av

Inriktningsmål	Effekt mål	Aktivitet
	förbättras	gymnasieskolan
		Verksamhetsbesök, av förskolechef/rektor eller den som förskolechef/rektor delegerat uppgiften till, med fokus på språkutvecklande arbetssätt
		Kompetensutveckling om språkliga svårigheter/språkstörning
		Analys av kvalitetskriterier, NP och betygsresultat
	Kuststad 2025; Utveckla förutsättningar till högre utbildning i Trelleborgs kommun	Ansöka om Yrkeshögskola
		Stärka samarbetet med närliggande lärosäten
		Starta ett fjärde år på teknikprogrammet
Byggandet ska stärka kommunens ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet		
Kommunen ska ha hållbara transportlösningar		
Fler kommuninvånare ska känna att de påverkar de politiska besluten och verksamheten		
Kommuninvånarnas förtroende för politiker och tjänstepersoner ska öka		

4 Ekonomi

I detta avsnitt presenteras nämndens ekonomiska ramar samt de investeringar nämnden har beslutat om.

4.1 Ekonomiska ramar

Bildningsnämndens budget för 2017 är 1 004,9 mnkr. Budgeten är *inte*, som tidigare år, uppräknad med prisindex för kommunal verksamhet (motsvarande 32 mnkr 2017). Inför budgeten 2017 var det enligt budgetdirektivet istället upp till varje nämnd att motivera vilka verksamheter som i så fall bör omfattas av en sådan uppräknad. Kompensation för löneökningar kommer att fördelas till nämnderna när lönerrevisionen är genomförd. Bildningsnämnden förutsätter att kompensation för löneökningar vid interna köp av till exempel lokalvård och måltidshantering även kommer att ges.

Budgeten för 2017 hänsyn till förändrade barn- och elevantal (13,7 mnkr), minskad internränta (-4,9 mnkr), generella prisökningar vid köp av verksamhet från fristående enheter och andra kommuner (3,0 mnkr) samt IT-inköp och läromedel (1,0 mnkr). Jämfört med de behov som bildningsnämnden har framställt i nämndens budgetskrivelse samt vid budgetdialogen saknas kompensation för utökad timplan i matematik (2,1 mnkr), hyresjustering enl. KPI (2,1 mnkr), generella prisökningar vid köp av verksamhet från fristående enheter och andra kommuner (ytterligare 1,3 mnkr) samt IT-inköp och läromedel (ytterligare 1,0 mnkr), totalt 6,5 mnkr.

Till detta ska läggas att kommunfullmäktige beslutat att inte kompensera bildningsnämnden för ökade driftskostnader i samband med ombyggnad av Klämmans förskola, 0,6 mnkr 2017 och 1,4 mnkr årligen fr.o.m. 2018, eller för tillfälliga skolplatser vid Ljunggrenska skolan, 2,3 mnkr årligen fr.o.m. 2017. Detta minskar i praktiken bildningsnämndens budgetutrymme med ytterligare 2,9 mnkr 2017.

I den investeringsplan som kommunfullmäktige beslutat om har även investeringsmedel för tillfälliga skolplatser vid Kattebäckskolan strukits. Utifrån detta finns en farhåga att bildningsnämnden inte heller i det fallet kommer att bli kompenserade för ökade driftskostnader. Servicenämnden har meddelat att paviljonger vid Kattebäckskolan kommer att

vara på plats under första halvåret 2017. Utifrån ett antagande att de är på plats till halvårsskiftet och att kostnaden blir densamma som paviljonger vid Ljunggrenska skolan, skulle ett beslut att inte kompensera bildningsnämnden för de ökade driftskostnaderna minska bildningsnämndens budgetutrymme med ytterligare 1,2 mnkr 2017.

I budget 2017 har statsbidragen ökats betydligt jämfört med budget 2016. År 2017 finns statsbidrag tex. för fritidshemsatsningen, karriärtjänster, lärarlönelyftet, vuxenutbildning, läsluft och läxhjälp. Vidare är även intäkter från Migrationsverket budgeterade.

4.2 Intäkter och kostnader

I följande tabell redovisas verksamhetens samlade intäkter och kostnader.

Belopp i löpande pris (tkr)	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget 2017	+/- % 2016/17
Verksamhetens intäkter	108 706	102 518	140 807	37%
<i>varav</i>				
- bidrag	41 477	35 469	68 783	94%
- taxor och avgifter	39 107	36 970	41 384	12%
- övrigt	28 122	30 079	30 640	2%
Verksamhetens kostnader	-1 069 425	-1 102 596	-1 145 730	4%
<i>varav</i>				
- personal	-619 730	-667 559	-706 970	6%
- lokaler (ej städ o fastighetsskötsel)	-136 693	-140 892	-139 177	-1%
- kapitalkostnad	-7 946	-6 643	-6 607	-1%
- övrigt	-305 056	-287 502	-292 976	2%
Summa nettokostnader	-960 719	-1 000 078	-1 004 923	0%

I budget 2016 är det tillfälliga statsbidraget med anledning av flyktingsituationen inkluderad (7,5 mnkr). KF 2016 §112.

4.3 Nettokostnader per verksamhetsområde

I följande tabell redovisas kostnaderna för verksamhetens olika delar.

Belopp i löpande priser (tkr)	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget 2017	+/- % 2016/17
Verksamhetens nettokostnader	-960 719	-1 000 078	-1 004 923	
<i>varav</i>				
100 Nämnds- och styrelseverksamhet	-1 461	-1 247	-1 247	0%
400 Öppen förskola	-4 097	-4 269	-4 374	2%
407 Förskola	-253 227	-258 376	-256 937	-1%
412 Pedagogisk omsorg	-2 806	-2 330	-1 941	-17%
425 Fritidshem	-47 598	-48 474	-48 844	1%
435 Förskoleklass	-22 687	-25 005	-25 356	1%
440 Grundskola	-356 162	-375 517	-376 742	0%
443 Obligatorisk särskola	-15 955	-14 469	-12 912	-11%
450 Gymnasieskola	-152 851	-153 530	-153 522	0%
453 Gymnasiesärskola	-10 539	-13 361	-13 611	2%
472 Gymnasiela vux.utb o påbyggnadsutb	-11 093	-9 132	-8 042	-12%

Belopp i löpande priser (tkr)	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget 2017	+/- % 2016/17
470 Grundläggande vuxenutbildning	-3 676	-3 395	-4 086	20%
474 Särvux	-566	-647	-693	7%
476 Svenska för invandrare	97	0	0	0
480 Fördelad administration (skol)	-42 154	-48 957	-51 314	5%
492 Skolskjuts, fördelning	-13 969	-15 976	-16 056	1%
493 AV-central, fördelning	-3 416	-3 671	-3 527	-4%
494 Elevhälsan	-13 622	-16 446	-19 547	19%
495 Studie- & Yrkesvägledare	-4 935	-5 276	-6 172	17%

I budget 2016 är det tillfälliga statsbidraget med anledning av flyktingsituationen inkluderad (7,5 mnkr). KF 2016 §112.

4.4 Investeringar

I följande tabell redovisas nämndens investeringsplan.

Spec (tkr)	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Investeringsram	4 700	4 800	4 900	5 000	5 100
KF inv projekt	262 600	174 438	100 000	28 000	56 500

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 21 november 2016.

Förutom investeringsramen och ett behov att regelbundet byta ut gamla skolbussar så handlar bildningsnämndens investeringsbehov uteslutande om investeringar i lokaler. Bildningsförvaltningen genomför kontinuerligt analyser avseende lokalbehoven inom bildningsnämndens ansvarsområde. År 2015 genomfördes en extern utredning av lokalbehoven inom förskolan och grundskolan som har uppdaterats under 2016 utifrån de senaste tillgängliga befolkningsprognoserna. Likt tidigare år speglade bildningsförvaltningens förslag till Investeringsplan 2018-2022 identifierade lokalbehov.

Kommunfullmäktiges beslut om Budget 2017 och flerårsplan 2018-2019, med investeringsplan som redovisas ovan, innebär flera förändringar i förhållande till den av bildningsnämnden föreslagna investeringsplanen. Förändringarna innebär sammantaget att den beslutade investeringsplanen inte speglar bildningsnämndens behov.

Investeringsramen har höjts med 1 mnkr vilket ska jämföras med det behov av en höjning med 3,5 mnkr som bildningsnämnden har beräknat. Samtidigt har projekt som avser tillfälliga skolplatser vid Ljunggrenska skolan och Kattebäckskolan strukits med hänvisning till att de ska ingå i investeringsramen. Detta innebär dels att den utökade investeringsramen tas i anspråk för inköp av utrustning och inventarier och dels att bildningsnämnden inte blir kompenserade för ökade driftkostnader trots att hyran beräknas överstiga 5 mnkr under hyrestiden.

I flera projekt har investeringsbeloppen reducerats jämfört med de belopp som serviceförvaltningen har beräknat. När det gäller tillbyggnad Väståkraskolan saknas 20 mnkr av de totalt 30 mnkr som serviceförvaltningen har beräknat. Dessutom har investeringsmedel för utrustning och inventarier till Väståkraskolan strukits. Investeringsmedel har också strukits för inköp av utrustning och inventarier till ny 7-9-skola. Den nya skolan föreslås byggas av extern part för uthyrning till kommunen. Investeringsmedel för inköp av nya skolbussar som tidigare har funnits med i investeringsplanen har strukits.

4.5 Prioriteringar för 2017

Kommunfullmäktige har inte beslutat om några särskilda satsningar för bildningsnämnden 2017.

5 Personal

I följande tabell redovisas nämndens personalresurser.

Spec	Bokslut 2015	Budget 2016	Budget 2017
Antal tillsvidareanställda	1 222	1 255	1 270
Antal visstidsanställda	193	200	250
Antal årsarbetare	1 242	1 240	1 250
Sjukfrånvaro (%)	6,3	6,5	6,7

Prognos avseende elevantal 2017 pekar på ett behov att utöka personalresursen för främst grundskolan.

Bildningsförvaltningen ser en fortsatt marginell ökning av sjuktalen. Redan mätningen av Nöjd Medarbetar Index 2014 visade en hög andel personal i bildningsförvaltningen som upplevde stress. När arbetsbelastningen upplevs hög av den befintliga personalen kan det innebära svårigheter både att behålla och att rekrytera ny personal. Med tanke på de stora rekryteringsbehov som bildningsförvaltningen står inför är det av största vikt att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna erbjuda en god arbetsmiljö. En fortsatt hög upplevd arbetsbelastning hos personalen kan också innebära att kostnaderna för sjukskrivningar ökar.

En annan av de faktorer som bidrar i arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare är lärarnas löner. Bildningsförvaltningen har därför valt att dels anställa karriärtjänster på tillsvidaretjänster och dels genomfört lärarlönesatsningen med ett permanent tillägg på lönen.